

# שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

## רפאינו Of ברכה The Theme And Wording Of Lesson 28-

Source 1

תפילת העמידה של ימות החול - Professor Uri Urlich

מנהג בבל					מנהג ארץ ישראל	
ענף 3 (4)	ענף 22 (14)	ענף 22 (29)	ענף 22 (38)	ענף 1 (4)	ענף 21 (5)	ענף 12 (6)
	רפאינו יי	רפאינו יי	רפאינו יי	רפאינו יי	רפאינו יי אלהינו	רפאינו יי אלהינו
	ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתינו אתה	ונרפא הושיענו ונושעה	ונרפא	ונרפא הושיענו ונושעה	ממכאוב לבינו יגון ואנחה ודבר העבר ממנו	ממכאוב לבינו יגון ואנחה ודבר העבר ממנו
והעלה רפואה שלימה	והעלה רפואה שלימה לכל תחלואינו ולכל מכאובינו	והעלה רפואה שלימה	והעלה רפואה שלימה	והעלה רפואה שלימה	ותעלה רפואה	
לכל מכותינו	ולכל מכותינו	לכל מכותינו לחיים	לכל מכותינו	לכל מכותינו	למכותינו	
כי אל רופא ורחמן אתה	כי אל רופא רחמן ונאמן אתה	כי אל רופא רחמן אתה	כי אל רופא רחמן אתה	כי אל רופא רחמן אתה		
ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל	ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל	ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל	ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל	ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל	ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל	ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל

Source 2

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר תפילה-רפאנו ה' ונרפא הושיענו ונושעה (ירמיה י"ז, י"ד)  
והעלה רפואה שלימה לכל מכותינו כי א-ל רופא רחמן אתה. ברוך אתה ה' רופא חולי עמו  
ישראל.

Source 3

ישראל יי רפאנו יי ונרפא הושיענו ונושעה ברוך אתה יי רופא חולי סידור רב  
עמו ישראל יי ברוך עלינו יי אלהינו את השנה הזאת לטובה בכל מיני סעדיה גאון

Source 4

סדר תפילות של הרמב"ם

גואל חזק אתה ברוך אתה יי גואל ישראל ח' רפאנו יי אלהינו ונרפא הושיענו ונושעה  
והעלה רפואה שלמה לכל תחלואינו כי אל רופא רחמן אתה ברוך אתה יי רופא חולי עמו  
ישראל יי ברכנו יי אלהינו בכל מעשה ידינו וברך את שנתנו ותן טל ומטר על פני

שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

Source 5

מהזור ויטרי- רפאינו ה' א- להינו ונרפא הושיענו ונושעה כי תהילתנו אתה והעלה רפואה שלמה לכל מכותינו ולכל תחלואינו כי א- ל רופא נאמן ורחמן אתה. בא"י רופא חולי עמו ישר':

Source 6

Persia

רפאינו יי אלהינו מכל קלי  
מכאונב ונרפא הושיענו  
עושיעה והעלה רפואה שלמה  
לכל מכותינו לחיים ולשלום כח מלך  
רופא ורחמן אתה באל רופא חולי  
עמו ישראל

Source 7

מהזור ארם צובא

רפאינו  
ברוך אתה יי אלנו ונרפא הושיענו ונושעה  
ותעלה רפואה שלמה לכל מכאונבנו  
לחיים כי אל רופא חנן אתה ברוך אתה יי רופא חולי  
עמו ישראל:

Source 8

מהזור רומא

אתה ברוך אתה יי גואל ישראל:  
הושיענו ונושעה כי תהילתנו אתה והעלה רפואה שלמה לכל מכותנו  
כי אל רופא רחמן ונאמן אתה ברוך אתה יי רופא חולי עכו ישראל:

# שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

Source 9

Sephardic 1598

רפאנו יי ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו  
אתה והעלה ארוכה ומרפא לכל תחלואינו  
ולכל מכאובינו ולכל מצותינו כי אל רופא רחמן  
ונאמן אתה באל רופא חולי עמו ישראל :

Source 10

נוסח רומניא

רפאנו יי ונרפא הושיענו  
ונושעה ביהלתנו אתה  
והעלה רפואה שלימה לכל מצותינו ולכל  
תחלואינו לחיים ולשלום כי אל מלך רופא  
רחמן ונאמן אתה ברוך אתה יהוה רופא חולי  
עמו ישראל :

Source 11

נוסח קרפנטרניץ

רפאנו יי ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו  
אתה והעלה רפואה שלמה ומרפא לכל  
תחלואינו ולכל מכאובינו ולכל מצותינו כי אל רופא  
רחמן ונאמן ורחמן אתה ברוך אתה יי רופא חולי  
עמו ישראל :

Source 12

Current Sephardic

רפאנו יי ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו  
אתה והעלה ארוכה ומרפא לכל תחלואינו  
ולכל מכאובינו ולכל מצותינו :

כשרובם לסוסיף ככרכת רפאנו על סרפואס יאמר

ירימ' ס' או"א שתרפאנו רפואס שלימה רפואת הגפס ורפואת סנוף כדו  
שאסיה סוק ככרנאות גוף וכשמה לקיוס תורה הקדושה :

כי אל רופא רחמן ונאמן אתה ברוך אתה יהוה  
רופא חולי עמו ישראל :

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

### Source 13

ירמיהו פרק יז' פסוק יד'—רפאני ה' וארפא הושיעני ואושעה כי תהלתי אתה.

### Source 14

תוספתא מסכת מגילה (ליברמן) פרק ג' הלכה מא'— כתב הנכתב ליחיד אין מכנין אותו לרבים; לרבים אין מכנין אותו ליחיד. ר' יהודה אומר המתרגם פסוק כצורתו הרי זה בדי; והמוסיף הרי זה מגדף. תרגמן העומד לפני חכם אינו רשוי לא לפחות ולא להוסיף ולא לשנות אלא אם היה אביו או רבו.

*Translation: Words of the Torah that are written in singular person cannot be refashioned into the plural; words that are written in plural cannot be refashioned into singular. Rav Yehudah says that one who translates a verse exactly as it is written is a liar and one who adds to the words of the Torah is a heretic. A translator who is standing before a learned person may not omit or add or to change any of the wording unless the learned person is his father or his teacher.*

### Source 15

ספר אבודרהם שמונה עשרה ד"ה רפאנו ה'—רפאנו ה' ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה—פסוק הוא בירמיה (ירמיה יז', יד') בלשון יחיד. ואע"ג דאמרי' בתוספתא (מגילה ד) כל הכתוב לרבים אין מכנין אותו ליחיד, ליחיד אין מכנין אותו לרבים פי' הרמ"ה דוקא בתרגום המתרגם הפסוקים או הקורא פסוק ככתבו בזמן שמכוין לקרות אינו רשאי לשנות מרבים ליחיד או מיחיד לרבים אבל פסוק של תפלה שאין כוונת הצבור לקרותם אלא להתהנן דרך תפלה ובקשה הרי הן כשאר תפלות ורשאין לשנותם כפי צורך השעה ולפי ענין תהנתם ובקשתם. וה"ר יונה פי' דוקא כשקורא כל המזמור או כל הענין כסדר אז אין לשנות אבל כשמתפלל ואומר פסוקים מפוררים הנה והנה יכול לשנות מרבים ליחיד ומיחיד לרבים ולזה הסכים הרא"ש.

*Translation: The opening words of the Bracha of Rifa'Einu are taken from a verse in Yirmiyahu 17, 14 in which the words are written in singular person. Even though we learned in the Tosefta that Words of the Torah that are written in singular person cannot be refashioned into the plural and that words that are written in plural cannot be refashioned into singular, Reb Moshe Ha'Darshan explained that the Tosefta was only concerned about translations of verses or when a person reads the words of the verse aloud. In those cases words of the Torah that are written in singular person cannot be refashioned into the plural and words that are written in plural cannot be refashioned into singular. However, in this case the verse is a part of the Tefila. The congregation is not reading the words as the words of the Torah but as part of their pleading and requests by way of Tefila. In that case those words are like the other parts of the Tefila and one may change the words to fit the need of the moment. Rav Yonah explained that the rule prohibits a change when one reads a whole chapter of verses as a part of Tefila or when verses are read in order. But when one recites miscellaneous verses, one can change the wording from singular to plural and from plural to singular. This practice was approved by the Rosh.*

### Source 16

פירושי סידור התפילה לרוקה [נב] רפאינו עמוד שלה—[נב] רפאינו—רפאינו ה' ונרפא כ"ז תיבות, כנגד כ"ז אותיות בפסוק הסולה לכל עוונתי כי הרופא לכל תחלואייכי; וכ"ז אותיות

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

בפסוק רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך. כ"ז פסוקים בפרשת מילה, וכ"ז תיבות בפסוק והיה אם שמוע תשמע עד רופאיך. שימו על לב אנשי צרפת ים ואיי הים, ששקר בימינכם ובשמאלכם שאתם בודים מלבכם כמה וכמה תיבות בתפלתכם, שלא עלתה על לבם של חכמים הראשונים שתיקנו להו התפילה במקום קרבנות, וכל ברכה ותפילה שתיקנו הכל הוא במדה ובמשקל באותיות ובתיבות. שאם לא כן, אז היה חס ושלום את תפילתנו כעין זמר של גויים הערלים. לכן שימו על לבבכם ואל תוסיפו עוד לעשות כדרככם הרעה הזו, להוסיף ולגרוע תיבות ואותיות בתפילתכם, כי שמעתי אומרים שאתם מוסיפים תיבות הרבה בברכה זו. יש מכם אומרים רפאינו ה' אלקינו, וזהו טעות גמור שהרי פסוק מלא הוא בירמיהו רפאינו ה' וארפא. ועוד יש מכם שאומר והעלה רפואה שלימה לכל מכותינו ולכל תחלואינו, גם בזה נצנצנה רוח עושים לפי שמצאתם בפסוק הסולח לכל עוונייכי הרופא לכל תחלואייכי, על כן הוספתם הברכה זו ולכל תחלואייכי. כי גם זה הבל ורעות רוח ורעה רבה, שהרי כתב רבינו החסיד זצ"ל שאין בברכת רפאינו כי אם כ"ז תיבות וק"י אותיות; כ"ז תיבות כנגד כ"ז תיבות שבפסוק ויאמר אם שמע תשמע עד כי אני ה' רופאיך, וכן כ"ז תיבות בפסוק הרופא לכל תחלואייכי, וכנגד כ"ז אותיות שבאלפא ביתא עם הכפולים, לומר לך אם תשמור התורה שניתנה בכ"ז אותיות אז כי אני ה' רופאיך. הוי"ה שם המיוחד הוא ויוצא ממנו שם אחד שהוא כ"ז אותיות, ובו ריפא אלישע את המים, ואף משה רבינו רפא בו את מי המרה, על כן סמך למי המרה כי אני ה' רופאיך. וכן תמצא כ"ז סמכין בהלל, וכן תמצא כ"ז תוי"ן בפרשת ציצית, וכן תמצא כ"ז שם ה' בפרשת קדושים, וכ"ז חקים במשנה תורה, וכ"ז ו' במעשה יום שלישי דבראשית, וכ"ז ק' מבראשית עד אשר ברא אלקים לעשות, וכ"ז נ' בקרית שמע, וכ"ז תי"ו בתהילה לדוד. וכן תמצא בחומש כ"ז פסוקים שסופן ה' אלקיכם, וכן תמצא כ"ז דורות מבריאת עולם עד שנכנסו לארץ, וכן תמצא כ"ז ה' אלקי ישראל בתורה ובנביאים. עוד חיבר רבינו החסיד זצ"ל הרבה מאוד אבל אין פנאי להאריך, ולכל אחד ואחד כתב בו כמה מעמים וסודות מופלאים, כדי לאמת דבריו שלא יוכלו הצרפתים למצוא מען על אודות תוספתם.

*Translation: The Bracha of Rifa'Einu Hashem V'Nairafei contains 27 words. This represents the 27 words that are in the verse: Ha'Solai'Ach L'Chol Avoneiy Ki Ha'Rofeih L'Chol Tachlooiychi (Tehillim 103, 3); the 27 words which are in the verse Rifa'Ot TiHei li'Sharecha V'Shikui L'Atzmo-secha (Proverbs 3, 8); the 27 verses in the section dealing with Circumcision; and the 27 words in the verse: V'Haya Im Shamo'a until Rof'Echa (Shemot 15, 26). Listen well people of France and the Islands, there is falsehood to your right and to your left in that you add on your own words to your prayers; words that were never part of the prayers composed by the composers of the prayers who composed the prayers to be a substitute for the animal sacrifices. Every Bracha and Tefila that these men composed was weighed and measured and the number of words and letters were taken into consideration. If this is not so then G-d forbid those prayers are then no better than the prayers of the non-Jewish world. Therefore take to heart what I am saying and do not any longer add words to the prayers. I have heard that you add many words to the Bracha of Rifa'Einu. Some of you say: Rifa'Einu Hashem Elokeinu. That is a big mistake because the words of the Bracha are taken from Yirmiyahu where the words are: Rifa'Aini Hashem*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

*V'Airafeah. Some of you say: V'Ha'Alai Rifeuah Shlaima L'Chol Makoseinu Oo'Lichol Tachluainu. That creates confusion. You do so based on the verse; Ha'Soleach Lichol Avonei Ki Ha'Rofeah Lichol Tachloo'Oychi. That is why you add the words: Oo'Lichol Tachluainu to the Bracha. That too is foolishness and a great evil because Rabbeinu Ha'Chasid wrote: that the Bracha of Rifa'Einu has 27 words and 110 letters; 27 words representing the 27 words that are in the verse: V'Haya Im Shamoah until Rof'Echa and 27 words in the verse: Ha'Rofeah Lichol Tachloo'Oychi and the 27 words that are in the Hebrew alphabet when you include the end letters. This teaches you that if you abide by the Torah that was given using 27 letters, then G-d will be your healer. There is a name of G-d that is expressed by 27 letters. It is with that name that Elishah cured the waters. It is the name that Moshe Rabbenu used to purify the Bitter Waters that is why the section of the Torah that speaks about that matter is near the verse that says that G-d is our healer. There are 27 times that the letter Samech appears in Hallel; 27 times that the letter Taf appears in the portion concerning Tzitzit; 27 times that the letter Hay appears in Parshat Kedoshim; 27 Hukim (laws that have no apparent reason) that appear in Sefer Devarim; 27 times the letter Vav appears in the portion concerning the third day of creation; 27 times the letter Kuf appears in Parshat Breishit from the opening words to the end of creation on day 6; 27 times the letter Nun appears in Kriyat Shema; 27 times the letter Taf appears in the prayer of Ashrei. There are also 27 occasions when psukim in the Torah end with the words: Hashem Elokeichem. There were 27 generations between creation and the generation that entered Eretz Yisroel. 27 times that the words: Hashem Elokei Yisroel appear in Tanach. Rabbeinu HaChasid found many more such references but there is no time to present all the references. He presented the meaning and the secret behind each numerical combination in order to support his position and so that the French Jews could not find support for the additions that they made to the Tephilot.*

Source 17

ברכי יוסף אורה חיים סימן קטז-ג'. דין א. רפאנו וכו'. פ"ב דמגילה דף י"ז למימרא דנאולה ורפואה בתר סליחה היא והכתיב ושב ורפא לו, ההיא לאו רפואה דתחלואים היא אלא רפואה דסליחה אבל רפואה דתחלואים בתר סליחה. ומכאן יראה דשגו בחוזה האומרים בברכת רפאנו והעלה ארוכה ומרפא לכל תחלואי נפשנו, דברכה זו ברפואת תחלואי הגוף הוקבעה ולא על רפואה דסליחה. הרב מהר"י אלגאזי בספר נאות יעקב בקונטרס מענה לשון דף ל"ז ע"ב. אבל כמה מגדולי ישראל מרגלא בפומיהו לומר כן, ואין ראייה מהש"ס דאיברא דעיקר הברכה לרפואה דתחלואים נתקנה, אבל מאחר דרפואה דסליחה אחר תשובה, א"כ השתא נמי מצי להתפלל על רפואת הנפש בהדי רפואת הגוף, דזמן רפואה לכל היא אחר תשובה ואחר סליחה.

*Translation: In the second chapter of Masechet Megilah Daf 17, the Gemara notes that the Bracha of Geula and Refeuh need to follow the Bracha of Selicha. The Gemara then asks: but is there not a verse that says that Refeuh comes after Teshuva? The Gemara answers that the verse speaks of a type of Refeuh that involves Selicha and not Refeuh from an illness. A Refeuh from illness needs to follow Selicha. This Gemara is proof that some have erred when they include the words: V'Ha'Alai Arucha Oo'Marpeh Li'Chol Tachluai Nafsheinu (bring healing to all the ailments of our souls) in the Bracha of Rifa'Einu because the Bracha of Rifa'Einu concerns physical healing and not the type of healing that forgiveness brings. Rabbi Mahari Algaze in his book Naos Yaakov in the section: Ma'aneh Lashon, Daf 37b writes: some Gedolim are accustomed to say those words in the Bracha and there is no*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

*proof from the gemara that the type of healing is for spiritual ailments. But since it is Refeuh of Selicha that comes after Teshuva, it is appropriate to pray for both Refeuh of the soul and Refeuh of the body because the appropriate time to ask for every type of healing is after Teshuva and Selicha.*

Source 18

הערות על ברכי יוסף אורח חיים סימן קמ"ז הערה ג'—בקשר גודל סי' ט"ו אות י"א כתב: הרבה גדולים אומרים "והעלה ארוכה ומרפא לכל תחלואינו ולכל מכות נפשנו רוחנו ונשמתנו". וכתב עוד טעם לזה, דמכיון שתחלואי הגוף הם תולדות של תחלואי הנפש, א"כ שפיר מבקש על תחלואי הנפש שהם עיקר וסיבת חולי הגוף, ע"ש. ואין לשאול על חז"ל למה לא תקנו הברכה לחולי הנפש בלבד, הרי הוא המסובב. די"ל שכיון שעל חולי הגוף דרך העולם לשאול משום שהוא הידוע, משא"כ חולאי הנפש סובר שאינו חולה וברי בנפשו ולא ידע כי התאוה כלת'ו. לכן תקנו ברכה ידועה לכל. ובאמת העיקר הוא חולי הנפש והיודע על זאת יתפלל. ושוב ראיתי לרבנו בספר חומת אנך ירמיה י"ז: "רפאני ה', בנפשי. וארפה, בגופי. הושיעני, מן המקטרג. ואושעה, מהיסורין. כי תהילתני אתה, ואין גואל בלעדריך". ושם בישעיה פרק ל"ח כתב בשם הר"ן בדרשותיו, שמי שחולה בחולי הגוף והנפש צריך לרפא קודם חולי הנפש שהוא הגדול וגם הוא הגורם לחולי הגוף.

*Translation: In the book: Kesher Godel, section 15, letter 11, he writes: Many Torah leaders recite the words: V'Ha'Alai Arucha Oo'Marpeh Li'Chol Tachluainu Oo'Lichol Makos Nafsheinu Ruchainu V'Nafshotainu. He adds an additional reason to recite those words; since physical ailments are the result of spiritual ailments, it is therefore appropriate to ask for healing of spiritual ailments which are the reason for physical ailments. One should not ask why Chazal did not compose the Bracha to be just about ailments of the soul since ailments of the soul are the cause of all ailments. The reason being that people are accustomed to ask for healing of their physical ailments but not for healing of their spiritual ailments. Most people do not recognize that they are spiritually ill because they refuse to recognize that their drive for physical pleasures is what is causing them to be ill. Chazal therefore composed a Bracha that includes a request for the healing of both types of ailments. In truth the main concern should be with spiritual ailments and that is what should be in everyone's mind as they recite this Bracha. I further saw the following comments in the book Sefer Chomat on the verse in Yirmiyahu that is the basis for the words of this Bracha: the words Rifa'Aini Hashem refer to my Nefesh; the word: Ai'Rafai refers to my body; the word: Hoshiaini refers to being saved from the prosecutor; the word: V'Ei'Vashai'Ah refers to suffering and the words: Ki Si'Hilasi Ata refer to the fact that there is no savior like Hashem. The same commentator commented on some words in Sefer Yishayahu that one who is suffering from a physical ailment and a spiritual ailment should aim to cure the spiritual ailment first since it is a larger problem. By doing so he will bring a cure to his physical ills.*

Source 19

שערי תשובה אורח חיים סימן קמ"ז—ונרפא – ובתשו' הר"י מולכו כתב שאם צריך להתפלל על החולה עדיף בשומע תפלה והיינו תפלה בפירוש, וברפאינו במחשב' לבד והברכי יוסף כתב על זה: שמעתי משום רבנן קשישי שהיו מתפללים בברכת רפאינו וכן אני נוהג עכ"ל:

*Translation: In a Teshuva, Rabbi Yehuda Molcho wrote that if one feels the need to pray on behalf of a sick person, it is better to pray for him in the Bracha of Shomeah Tefila; that is when praying by means of*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

words. One should also have the person in mind as one recites the Bracha of Rifeanu. The Birchei Yosef wrote that he heard from respected Rabbonim that they would recite a prayer in words for a sick person in the Bracha of Rifaenu and that is my practice as well.

Source 20

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ח' עמ' א'—אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב, אע"פ שאמרו: שואל אדם צרכיו בשומע תפלה, אבל אם בא לומר בסוף כל ברכה וברכה מעין כל ברכה וברכה – אומר. א"ר חייא בר אשי אמר רב, אע"פ שאמרו: שואל אדם צרכיו בשומע תפלה, אם יש לו חולה בתוך ביתו – אומר בברכת חולים, ואם צריך לפרנסה – אומר בברכת השנים. אמר ר' יהושע בן לוי, אע"פ שאמרו: שואל אדם צרכיו בשומע תפלה, אבל אם בא לומר אחר תפלתו, אפילו בסדר יוה"כ – אומר.

Translation: Rav Yebudah son of Rav Shmuel son of Shilas in the name of Rav: even though it was said that a person should make his personal requests in the Bracha of Shomeah Tefila, he may add something to the end of any Bracha provided that what he asks is in line with the theme of that Bracha. Rav Chiya son of Ashi in the name of Rav said: even though it was said that a person should make his personal requests in the Bracha of Shomeah Tefila, if he has a sick person at home, he can pray for him in the Bracha of sickness; if he needs help with his income, he can make his request for that relief in the Bracha of Mivarech Hashanim. Rav Yehoshua son of Levi said: even though it was said that a person should make his personal requests in the Bracha of Shomeah Tefila, if he prefers to make his requests after finishing Shemona Esrei he may do so and if he wants to recite as many prayers as the prayers of Yom Kippur he may do so as well.

Source 21

רש"י מסכת תענית דף יד' עמ' ב'—ובשומע תפלה – אמרינן לשאלת מטר כיחיד השואל צרכיו בשומע תפלה, דהא דאמרינן שאלה בברכת השנים אפילו ביחיד – משום דזמן צבור הוא, אבל במילתא אחריתי, דהוי ליחיד ולא לצבור, כהכא דבתקופת תמוז לאו זמן שאלת צבור הוא – בשומע תפלה הוא דמדכר ליה, ולא בברכת השנים, כדאמרינן במסכת עבודה זרה (ה, א) ובברכות (לא, א): אם היה לו חולה בתוך ביתו – מזכיר עליו בברכת החולים, ולבסוף מוקמינן: והלכתא בשומע תפלה, כך שמעתי.

Translation: Someone who is praying alone should ask for rain in the Bracha of Shomeah Tefila despite the fact that we learned that an individual may ask for rain in the Bracha of Birchat Hashanim. He can ask for rain in the Bracha of Birchat Hashanim only when he is praying alone at the same time that the community is reciting the prayer. When he is asking for other matters that are for his benefit alone and not for the community such as someone who is asking for rain in Tekufat Tamuz which is not a time when the community is asking for rain, he should make his request in the Bracha of Shomeah Tefila and not in Birchat HaShanim. This is in line with what we learned in Masechet Avodah Zara and Brachot. Initially the Gemara said that if one has a sick person at home, he prays for him in the Bracha for sick people but then the gemara concludes that one should recite the prayer in the Bracha of Shomeah Tefila, so I heard.

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

### Source 22

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לד' עמ' א'—אמר רבי יעקב אמר רב חסדא: כל המבקש רחמים על חברו אין צריך להזכיר שמו, שנאמר: א—ל נא רפא נא לה, ולא קמדכר שמה דמרים.

*Translation: Rav Yaakov said in the name of Rav Chisda: whoever prays for mercy for his friend does not need to mention his friend's name as it is written: Kail Nah Rifah Na La; Moshe Rabbenu did not include Miriam's name in his prayer.*

### Source 23

משנה ברורה סימן קיט' ס"ק ב'—רחמים—המבקש רחמים על חברו א"צ להזכיר שמו שנאמר א—ל נא רפא נא לה ולא הזכיר שם מרים. והני מילי בפניו אבל שלא בפניו צריך להזכיר שמו.

*Translation: Whoever prays for mercy for his friend does not need to mention his name as it is written: Kail Nah Rifah Na La. We see that Moshe Rabbenu did not feel the need to include Miriam's name. That is the rule when the friend for whom one is praying is standing near him but if the friend is not present near him, one must mention the friend's name.*

### Source 24

שאלתות דרב אחאי פרשת יתרו שאילתא נו—דתנו רבנן שלשה שותפין יש בו באדם; הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו. לובן שהאיש מזריע נוצרים ממנו גידים ועצמות ומוח וצפורנים ולבן שבעינים. אדום שהאשה מזרעת נוצרים הימנו עור ובשר ודם ושיער ושחור שבעינים. והקדוש ברוך הוא נותן רוח ונשמה בינה דיעה והשכל ומראה עינים ושמיעת אוזן וקלסתר פנים. ובשעת פטירתו של אדם נאמן בעל העולם נוטל חלקו ומניח חלק אביו ואמו לפנייהם תולעת ורימה ועמלו מונח במקומו שנאמר והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה.

*Translation: We learned: a person is created through the efforts of three entities: Hashem, his father and his mother. The white substance (semen) that a man plants within a woman sprouts into cartilage, bones, the forehead, fingernails and teeth. The red substance (ovum) that a woman plants sprouts into skin, flesh, blood, hair and the black around the pupil of the eye. Hashem contributes the soul, intellect, the ability to see, the ability to hear and the image of the face. When a person dies, G-d takes back his portion and leaves the parts that were installed by the mother and the father to deteriorate. Hashem's handiwork remains in its place as the verse says: the soul shall return to G-d who contributed it.*

### Source 25

בראשית רבה (וילנא) פרשה כח—ויאמר ה' אמחה את האדם—רבי יוחנן בשם ר"ש בן יהוהדק אמר אפילו לזו של שדרה, שממנו הקב"ה מציין את האדם לעתיד לבוא נמחה, אדריאנוס שחיק עצמות שאל את רבי יהושע בן חנניא א"ל מהיכן הקב"ה מציין את האדם לעתיד לבוא? א"ל מלזו של שדרה. א"ל מנין אתה יודע א"ל איתיתיה לידי ואנא מודע לך; טחנו ברחים ולא נטחן, שרפו באש ולא נשרף, נתנו במים ולא נמחה, נתנו על הסדן והתחיל מכה עליו בפטיש נחלק הסדן ונבקע הפטיש ולא חסר כלום.

*Translation: Rabbi Yochanon said in the name of Rabbi Shimon son of Yitzchok: when G-d said that he would destroy man, G-d included the Luz bone of the backbone which Hashem will ultimately use to*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

*bring people back to life when G-d brings people back to life. Emperor Adrianus (Hadrian), may his bones rot, asked Rabbi Yehoshua Ben Levi: from what substance will G-d begin to bring people back to life in the future? Rabbi Yehoshua told him: from the Luz bone of the spine. Adrianus asked him: how do you know this? Rabbi Yehoshua said: put a Luz bone in my hand and I will show you. Put it in a grinder and it does not get ground; put it into fire and it does not burn; put it into water and it does not disintegrate. He put it on an anvil and started to bang on it with a hammer and the anvil split and the hammer broke while the Luz bone remained in tact.*

Source 26

חשוקי חמד' מנחות דף צג עמוד ב-אשתו דכגופיה דמיא-חולה הרוצה לשלוח שיתפללו עליו בכותל המערבי, האם ישלח חבר או את אשתו. שאלה חולה הרוצה שיתפללו עליו בכותל המערבי, ונסתפק את מי עדיף לשלוח סתם חבר, או את אשתו?  
תשובה נאמר במסכת מנחות דף צג ע"ב, למה צריך פסוק מיוחד למעט את השולח קרבנו ביד שליח מ"סמיכה", ועוד פסוק מיוחד למעט את אשתו מ"סמיכה", משיבה הגמרא דאי אשמעינן רק שליח, היינו אומרים דאמנם שלוחו של אדם כמותו, אבל לאו כגופיה דמיא, אבל אשתו דכגופיה דמיא אימא תיסמך צריכא. מדברי חז"ל אלו רואים, שכוחה של אשתו גדול יותר מסתם שליח, וה"ה לגבי תפילה עליו, והוא משום שהיא כגופו, וכתב רש"י (בראשית כא יז): יפה תפילת החולה מתפילת אחרים עליו והיא קודמת להתקבל, א"כ אשתו כגופו תפילתה קודמת להתקבל לאחרים, ובפרט אם היא אשת ת"ח, הרי זה נחשב כתפילת ת"ח עליו.

*Translation: Issue: A person who is ill would like someone to visit the Western Wall to pray for him, should he send his friend or send his wife? Answer: the following question is recorded in Maseches Menachos 93b: why did the Torah provide one verse to exclude the need to put one's hand on an animal sacrifice when the offering is being made by an agent and another verse to exclude the need to put one's hand on an animal sacrifice when the offering is being made by the principal's wife. The Gemara answers that if the Torah only provided a verse to exclude the need to put one's hand on an animal sacrifice when the offering is being made by an agent which is permitted because the agent stands in the place of the principal, but he is not like an extension of the principal's body, we would have thought that if the agent is his wife, since she is considered an extension of her husband's body, she is required to put her hands on the animal sacrifice. From these words we can conclude that the authority of a wife exceeds that of a mere agent. Therefore that would be case concerning Tefila as well because she is considered an extension of his body (think Eve who was created from the ribs of Adam), and Rashi wrote (Bereishis 21, 17) superior is the prayer of an ill person than the prayers of others for him. It is accepted more readily; therefore the prayers of a wife who is considered an extension of her husband, are more readily accepted than the prayers of others and particularly if she is a Torah learned individual, then it is considered the prayer of a learned person.*

---

1. Rav Yitzchak Zylberstein was born in Poland in 1934 and emigrated to the Holy Land while a child. He studied in Yeshivat Slobadka in Bnei Brak, and was a disciple of R. Yechezkel Abramsky and R. Shmuel Wozner. He married R. Yosef Shalom Elyashiv's daughter and is quite close to his father - in - law, as well as his brother - in - law, R Hayyim Kanyavsky, and often cites their rulings.

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

Source 27

חשוקי חמד מנחות – הערות דף צג עמוד ב  
ד. וקשה על דברי רש"י מהגמרא במסכת ברכות (דף ה ע"ב) שאין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים. ותירץ גיסי הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א: רפואה על ידי תפילה – עדיפה על ידי תפילת החולה יותר מתפילת אחרים, אך רפואה על ידי "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" אינה יכולה להתבצע אלא על ידי אחרים, ועל כך אמרה הגמרא: "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים". עב"ד. (ספר מרפסין איגרי ע' שמג). ובר"א מזרחי (בראשית כא, יז על דברי רש"י) חילק, שתפילת החולה עדיפה כאשר הוא יכול לכוין כראוי, אבל במקום שמחמת היסורים לא יכול לכוין כראוי, תפילת אחרים עדיפה. לפי"ז בעניננו שאשתו מתפללת עליו והיא כגופו, הרי אין לה את יסורי החולה ויכולה לכוין, וע"כ תפילתה עדיפה.

*Translation: You can raise a question with Rashi's position from a Gemara in Maseches Brachos 5b which provides that a person who is captive cannot free himself from jail. My brother-in-law, the Gaon, Rabbi Chaim Kanevsky said: Recovery from an illness by prayer is more effective when undertaken by the sick person himself rather than by others but a recovery through the means of "a righteous person decrees and G-d fulfills" cannot be undertaken except by others and that is what the Gemara had in mind when it provided that "a captive is incapable of freeing himself." Rabbi Mizrachi commenting on the words of Rashi (Bereishis 21, 17) agrees that the prayers of the sick person is more effective when he can concentrate upon his prayer but in a situation when a person's illness interferes with his ability to pray properly, the prayers of others are more effective. Accordingly, concerning our question, when a wife who is considered an extension of her husband's body, prays for her husband, her ability to concentrate on her prayer is not disturbed by illness, therefore her prayer would be superior to that of a friend.*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שהרית-101 Tefila

---

---

### Supplement To Lesson 28-Praying For The Sick

---

---

#### Rules:

1. A person's own prayer for a recovery from an illness is superior to the prayers of others on his behalf and is more likely to be accepted by G-d.
  2. If a person is not well enough to pray for himself, his wife's prayer for him is given the same weight as his own prayer.
  3. If you pray for the recovery of someone other than yourself, you must include all those who are ill.
  4. You may not pray that a person never become sick.
  5. Whether a person will become sick is determined on Rosh Hashonah and sealed on Yom Kippur but whether the person will recover and when he will recover is not predetermined.
- 

It is a common practice today for Siddurim to provide a prayer insert in the **ברכה** of **נוסח אשכנז** during **שמונה עשרה** that can be recited on behalf of an ill person. However there is a clear divide between the approach taken by Ashkenazic Siddurim and those who follow the Sephardic tradition:

נוסח אשכנז-יהי רצון מלפניך ה' אלהי, ואלקי אבותי שתשלח מהרה רפואה שלמה מן השמים רפואת הנפש ורפואת הגוף לחולה (פב"פ) בתוך שאר חולי ישראל.

*Translation: May it be your will G-d, my G-d and the G-d of my forefathers, that You provide a complete recovery from heaven, a cure for the soul and a cure for the body to the unhealthy individual (fill in name) together with each and every unhealthy individual among the Jewish People.*

מנהג ספרד- יהי רצון מלפניך ה' אלהי, ואלקי אבותינו שתרפאני רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף כדי שאהיה חזק בבריאות גוף ונשמה לקיום תורתך הקדושה.

*Translation: May it be your will G-d, my G-d and the G-d of my forefathers, that You provide me a complete recovery, a cure for the soul and a cure for the body so that I may be in good health in both my body and soul in order to fulfill the commandments within Your holy Torah.*

Let us note the significant differences. In the Sephardic tradition, the person who is unhealthy prays for his own recovery. The Ashkenazic custom fails to provide wording that would easily accommodate an unhealthy person's own prayer.

In the Ashkenazic practice, you pray not only for the recovery of a specific unhealthy person but you also include all Jews who need to recover their health while in the Sephardic tradition, no mention is made of any other person or group.

Can we identify the sources for each prayer? Here is the source that is the basis for a person praying for himself:

בראשית פרק כא, טז'- ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל-אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את-קלה ותבך:

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

*Translation: And she went, and sat down opposite him a good way off, as it were a bowshot; for she said, Let me not see the death of the child. And she sat opposite him, and lifted up her voice, and wept.*

יז' – וישמע א-להים את-קול הנער ויקרא מלאך א-להים אל-הג' מן-השמים ויאמר לה מה-לך הג' אל-תיראי כי-שמע א-להים אל-קול הנער באשר הוא-שם:

*Translation: And G-d heard the voice of the lad; and the angel of G-d called to Hagar from heaven, and said to her, What ails you, Hagar? fear not; for G-d has heard the voice of the lad where he is.*

Rashi comments:

רש"י בראשית פרשת וירא פרק כא' פסוק יז', את קול הנער – מכאן שיפה תפלת החולה מתפלת אחרים עליו, והיא קודמת להתקבל:

*Translation: From this verse we can conclude that a person's own prayer for a recovery from an illness is superior to the prayers of others on his behalf and is more likely to be accepted by G-d.*

The שפתי חכמים provides what prompted Rashi to draw his conclusion:

שפתי חכמים בראשית פרשת וירא פרק כא' פסוק יז' אות ע' – צריכים להבין הא גם היא בכתה כדכתיב ותשא קולה ותבך, ולמה לא שמע לקולה, והא דאמרינן בפרק קמא דברכות (ה' ב) ולוקים ר' יוחנן לנפשיה, ומשני אין הבוש מתיר עצמו מבית האסורין, צריך לומר משום דלא מצא מכוין, אבל אי מצוי מכוון טפי עדיף (רא"ם):

*Translation: We need to understand that Hagar also cried out to G-d as it is written: and she lifted up her voice, and wept. Why did G-d not respond to Hagar's prayer. You might try to challenge this explanation based on the following Gemara (Brachos 5b) R. Johanan once fell ill and R. Hanina went in to visit him. He said to him: Are your sufferings welcome to you? He replied: Neither they nor their reward. He said to him: Give me your hand. He gave him his hand and he raised him. Why could not R. Johanan raise himself? (If he could cure R. Hiyya b. Abba, why could not he cure himself?) They replied: The prisoner cannot free himself from jail (And the patient cannot cure himself). How should we explain that Gemara? Being captive in jail and being ill are not comparable. Under most circumstances, a person who finds himself captive in jail needs someone to rescue him but if the means to escape suddenly materializes, he should help himself to that means of escape. (Sefer Ha'Miz'rachi-Rabbi Elyahu Miz'rachi Grand Rabbi of the Ottoman Empire 1455-1526).*

Rashi's ruling based on his interpretation of the above פסוקים would seem to give total support to the Sephardic tradition. So how would Ashkenazim respond? The same Rabbi Miz'rachi who is quoted by the שפתי חכמים is also quoted as limiting Rashi's position:

ובר"א מזרחי (בראשית כא', יז', על דברי רש"י) חילק, שתפילת החולה עדיפה כאשר הוא יכול לכוין כראוי, אבל במקום שמחמת היסורים לא יכול לכוין כראוי, תפילת אחרים עדיפה.

*Translation: Rabbi Miz'rachi commenting on the words of Rashi (Bereishis 21, 17) agrees that the prayers of the sick person is more effective when he can concentrate upon his prayer but in a situation when a person's illness interferes with his ability to pray properly, the prayers of others are more effective.*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

Rabbi Mizrachi is introducing a simple fact about many illnesses. They render the person incapable of properly praying for himself. In those cases, others have to pray for him. Perhaps Ashkenazic Siddurim are providing inserts to pray for the health of those who cannot pray for themselves due to their illnesses. Since many serious illnesses will render the person incapable of praying for himself, the default position should be that others pray for him.

If a person is in fact so seriously ill that he cannot pray for himself, is there any way available by which someone can act as his agent and his prayers cannot rise with as much potency as his own prayers? The following תשובה may provide a way:

השוקי חמד' מנחות דף צג' עמוד ב'-אשתו דכגופיה דמיא-חולה הרוצה לשלוח שיתפללו עליו בכותל המערבי, האם ישלח חבר או את אשתו. שאלה חולה הרוצה שיתפללו עליו בכותל המערבי, ונסתפק את מי עדיף לשלוח סתם חבר, או את אשתו? תשובה נאמר במסכת מנחות דף צג ע"ב, למה צריך פסוק מיוחד למעט את השולח קרבנו ביד שליח מ"סמיכה", ועוד פסוק מיוחד למעט את אשתו מ"סמיכה", משיבה הגמרא דאי אשמעינן רק שליח, היינו אומרים דאמנם שלוחו של אדם כמותו, אבל לאו כגופיה דמיא, אבל אשתו דכגופיה דמיא אימא תיסמך צריכא. מדברי חז"ל אלו רואים, שכוחה של אשתו גדול יותר מסתם שליח, וה"ה לגבי תפילה עליו, והוא משום שהיא כגופו, וכתב רש"י (בראשית כא יז): יפה תפילת החולה מתפילת אחרים עליו והיא קודמת להתקבל, א"כ אשתו כגופו תפילתה קודמת להתקבל לאחרים, ובפרט אם היא אשת ת"ח, הרי זה נחשב כתפילת ת"ח עליו.

*Translation: Issue: A person who is ill would like someone to visit the Western Wall to pray for him, should he send his friend or send his wife? Answer: the following question is recorded in Masechet Menachos 93b: why did the Torah provide one verse to exclude the need to put one's hand on an animal sacrifice when the offering is being made by an agent and another verse to exclude the need to put one's hand on an animal sacrifice when the offering is being made by the principal's wife. The Gemara answers that if the Torah only provided a verse to exclude the need to put one's hand on an animal sacrifice when the offering is being made by an agent which is permitted because the agent stands in the place of the principal, but he is not like an extension of the principal's body, we would have thought that if the agent is his wife, since she is considered an extension of her husband's body, she is required to put her hands on the animal sacrifice. From these words we can conclude that the authority of a wife exceeds that of a mere agent. Therefore that would be case concerning Tefila as well because she is considered an extension of his body (think Eve who was created from the ribs of Adam), and Rashi wrote (Bereishis 21, 17) superior is the prayer of an ill person than the prayers of others for him. It is accepted more readily; therefore the prayers of a wife who is considered an extension of her husband, are more readily accepted than the prayers of others and particularly if she is a Torah learned individual, then it is considered the prayer of a learned person.*

---

1. Rav Yitzchak Zylberstein was born in Poland in 1934 and emigrated to the Holy Land while a child. He studied in Yeshivat Slobadka in Bnei Brak, and was a disciple of R. Yechezkel Abramsky and R. Shmuel Wozner. He married R. Yosef Shalom Elyashiv's daughter and is quite close to his father - in - law, as well as his brother - in - law, R Hayyim Kanyavsky, and often cites their rulings.

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

חשוקי חמד מנחות – הערות דף צג' עמוד ב'  
ד. וקשה על דברי רש"י מהגמרא במסכת ברכות (דף ה ע"ב) שאין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים. ותירץ גיסי הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א: רפואה על ידי תפילה – עדיפה על ידי תפילת החולה יותר מתפילת אחרים, אך רפואה על ידי "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" אינה יכולה להתבצע אלא על ידי אחרים, ועל כך אמרה הגמרא: "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים". עכ"ד. (ספר מרפסין איגרי ע' שמג). ובר"א מזרחי (בראשית כא', יז', על דברי רש"י) חילק, שתפילת החולה עדיפה כאשר הוא יכול לכוין כראוי, אבל במקום שמחמת היסורים לא יכול לכוין כראוי, תפילת אחרים עדיפה. לפי"ז בעניננו שאשתו מתפללת עליו והיא כגופו, הרי אין לה את יסורי החולה ויכולה לכוין, וע"כ תפילתה עדיפה.

*Translation: You can raise a question with Rashi's position from a Gemara in Masechet Brachos 5b which provides that a person who is captive cannot free himself from jail. My brother-in-law, the Gaon, Rabbi Chaim Kanevsky said: Recovery from an illness by prayer is more effective when undertaken by the sick person himself rather than by others but a recovery through the means of "a righteous person decrees and G-d fulfills" cannot be undertaken except by others and that is what the Gemara had in mind when it provided that "a captive is incapable of freeing himself." Rabbi Mizrachi commenting on the words of Rashi (Bereishis 21, 17) agrees that the prayers of the sick person is more effective when he can concentrate upon his prayer but in a situation when a person's illness interferes with his ability to pray properly, the prayers of others are more effective. Accordingly, concerning our question, when a wife who is considered an extension of her husband's body, prays for her husband, her ability to concentrate on her prayer is not disturbed by illness, therefore her prayer would be superior to that of a friend.*

The sources for several of the rules:

תוספות מסכת ראש השנה דף טז' עמ' א' – כמאן מצלינן האידנא אקצירי ואמריעי כרבי יוסי – וא"ת לרבנן נמי מי לא מצלינן רפאנו וברכת השנים ועוד רבי יהודה דאמר הכא אדם נידון בר"ה וגזר דין שלו נחתם ביוה"כ הא אמר בפ"ק דשבת (דף יב:) הנכנס לבקר החולה אומר המקום ירחם עליך ועל חולי עמו ישראל ואומר ר"ת דשלא יחלה ודאי לא מצלינן אלא לר' יוסי אבל שיתרפא מצלינן אליבא דכולי עלמא דמתי יחלו נגזר מתי יתרפאו לא נגזר.

*Translation: There are disagreements about when we are judged and when our fate is sealed. If our fate is sealed on Yom Kippur, what is the point in reciting Brachos like R'Fa'Einu and Birchas Ha'Shanim? And did we not learn that if you visit a person who is sick, you should say May G-d have compassion upon you and all the sick individuals among the Jews, what is the point in saying that prayer! So Rabbeinu Tam answers: you should never greet someone by saying may you never take ill but you do issue a prayer that may you be healed according to all opinions because all agree that it is predetermined that you become ill but it is not predetermined whether you will recover and when you will recover.*

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כט' עמ' ב' – אמר אביי: לעולם לישתף אינש נפשיה בהדי צבורא.

*Translation: Abaye said: a person should include the entire community in his request when he is praying for one person within the community*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

רש"י מסכת ברכות דף ל' עמ' א' – לישתף נפשיה – אל יתפלל תפלה קצרה בלשון יחיד אלא בלשון רבים, שמתוך כך תפלתו נשמעת.

*Translation: Do not recite a short prayer in the singular number but do so in plural. By doing so, your prayer is heeded.*

Where is the proper place within שמונה עשרה to insert your prayer for the sick?

רש"י מסכת תענית דף יד' עמ' ב' – ובשומע תפלה – אמרינן לשאילת מטר כיחיד השואל צרכיו בשומע תפלה, דהא דאמרינן שאלה בברכת השנים אפילו ביחיד – משום דזמן צבור הוא, אבל במילתא אחריתי, דהוי ליחיד ולא לצבור, כהכא דבתקופת תמוז לאו זמן שאילת צבור הוא – בשומע תפלה הוא דמדכר ליה, ולא בברכת השנים, כדאמרינן במסכת עבודה זרה (ת, א) ובברכות (לא, א): אם היה לו חולה בתוך ביתו – מזכיר עליו בברכת החולים, ולבסוף מוקמינן: והלכתא בשומע תפלה, כך שמעתי.

*Translation: We have held that if an individual farmer needs rain at a time when others do no longer need rain, he should make his request in the Bracha of Shomeah Tefila because the only reason we have said that even an individual makes the request for rain in Birchas Ha'Shonim only when the community is doing so as well but concerning other matters that are only for the benefit of an individual and not for the benefit of the community, like someone who needs rain, at a time that others do not need rain, he must make his request in Shomeah Tefila and not in Birkas Ha'Shonim as we learned in Avoda Zara 8a and Brachos 31a: the Gemara initially holds that if he resides with an individual who is seriously ill, he prays for him in the Bracha of Rofeh Cholim but in the end the Gemara concludes that it should be recited in the Bracha of Shomeah Tefila.*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

### רפאינו Of ברכה The Lesson 28-To Supplement Two

---

---

**שמונה עשרה in רפאינו Of ברכה The questions that can be raised about:**

#### *Concerning The Theme*

Is this a Bracha in which we pray for spiritual/emotional healing or physical healing?

If it is a Bracha about physical healing, it is a Bracha for communal healing; i.e. an epidemic or individual healing?

If it is a Bracha for individual healing, is it a Bracha for your healing or for the healing of others?

Why did Rashi hold that a prayer for your individual healing should be added to the Bracha of **רפאינו** and not **שמע קולינו**?

#### *Concerning The Wording*

Given that the initial words of the Bracha are taken from a **פסוק** that was written in single number, why are we allowed to change the words to plural number?

Do we say: **רפאנו ה' ונרפא** or do we say **רפאינו ונרפא**?

Do we say: (injuries) **ולכל תחלואינו** or should we be adding **ולכל מכותינו** (illnesses)?

Should the insert be said by the person who is sick (Sephardic tradition) or by others on behalf of the sick person (Ashkenazic custom)?

If the person is too ill to pray for himself, who is the next best person to do so?

Why in the insert do we ask for **רפאות הגוף** as well as **רפואת הנפש**?

Why do we name the ill person as the son/daughter of their mother and not their fathers?

Why in this Bracha do we describe G-d as **כי א-ל מלך רופא נאמן ורחמן אתה** when we do not include the word **מלך** to describe G-d just before the **חתימה** of any of the other thirteen middle **ברכות** of **שמונה עשרה**? And why do others omit the word **מלך** just before the **חתימה** of this **ברכה**?

כי א-ל "מלך" רופא

Examples of where the word מלך has appeared in the ברכות of שמונה עשרה:

מחזור ויטרי סימן פט'-לדור ודור נגיד גודלך ולנצח נצחים קדושתך נקדיש ושבתך א-להינו מפינו לא ימוש לעולם ועד כי א-ל מלך גדול וקדוש אתה.

מחזור ויטרי סימן פט'-סלח לנו אבינו כי חטאנו מחול לנו מלכינו כי פשענו כי א-ל מלך מחול וסולח אתה.

מחזור ויטרי סימן פט'-ראה נא בעוניינו וריבה ריבנו וגאלינו מהרה למען שמך כי א-ל מלך גואל וחזק אתה.

מחזור ויטרי סימן פט'-רפאינו ה' א-להינו ונרפא הושיענו ונושעה כי תהילתנו אתה והעלה רפואה שלימה לכל מכותינו ולכל תחלואינו כי א-ל רופא נאמן ורחמן אתה.

פירושי סידור התפילה לרוקח [נב] רפאינו עמוד שלזי-כי א-ל מלך רופא נאמן ורחמן אתה רופא נאמן לכל אתה כי רפואתיך בדוק ומהימן, ורחמן לפי שאתה מרחם על בריותיך אתה מרפאם. ברוך אתה ה' רופא חולי עמו ישראל הרופא לכל תחלואיכי.

*Translation: Ki Kail Lelech Rofei N'Eman V'Rachaman Ata-You are a dependable healer to all because Your cures are successful and reliable and compassionate because You have pity on Your creations and therefore provide cures for their ills. Baruch Ata Hashem Rofei Cholei Amo Yisroel-who cures all my sicknesses.*

ילקוט יוסף תפילה ב הערות סימן קטז' - דין ברכת השיבנו ראה נא בענינו ורפאינו וכתבו עוד הא"ר והש"צ, שאין לומר כי א-ל מלך רופא, אלא כי א-ל רופא רחמן ונאמן אתה. [כה"ח].

*Translation: The Eliyahu Rabbah and the S"Tx (?) wrote that we should not be saying Ki Kail Melech Rofei but instead just Ki Kail Rofei Rachaman V'Ne'Eman Ata.*

אליה רבה סימן קטז'-רפאינו וכו'. כתב רש"ל [שו"ת סימן סד] שאין לומר רפאינו ה' א-להינו אלא רפאינו ה' ונרפא. וכתב משה משה [סי' קלד] שבן מוכח מטור וכלבו [סי' יא] שכתבו שיש בהן כ"ז תיבות, וזהו לפי הנוסח רפאינו ה' ונרפא וכו' ע"כ. ולענ"ד אין ראיה מזה, די"ל דס"ל דאין אומרים תיבת מלך, כי א-ל מלך רופא, אלא כי א-ל רופא, וכן ראיתי הנוסחא ברמב"ם [בסדר תפלות] ואבודרהם [עמוד צט]. וא"כ יש כ"ז תיבות אף שאומרים רפאינו ה' א-להינו. וכן ברמב"ם שם איתא תיבת א-להינו. גם נ"ל ראיה ברורה מדברי אבודרהם שהבאתי בס"ם קי"ד דאין אומרים בהתימה מלך אלא בד' ברכות.

*Translation: R. Shlomo Luria wrote (Shut Siman 64) that we should not say Rifa'Einu Hashem Elokeinu but instead Rifa'Einu Hashem V'Nai'Rafeh. The Mateh Moshe wrote (Siman 134) that it*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

*also appears to be the opinion of the Tur and the KolBo (Siman 11) who wrote that this Bracha needs to have only 27 words which is what you have to omit the word Elokeinuu. In my opinion that is not proof of the wording of the Bracha because you can also reach the number of 27 words by including the word Elokeinuu and omitting the word Melech- not Ki Kail Melech Rofei but Ki Kail Rofei. That is how the Rambam presents the Bracha and the Avudrohom. Therefore you still only have 27 words and include the word Elokeinuu. That is what is found in the Rambam that he includes the word Elokeinuu. Also I think I found clear evidence in the words of the Avudrohom that I referred to in Siman 114 that we do not refer to G-d as king except in four Brachos.*

ספר אבודרהם שמונה עשרה-אתה מוצא כי לא נתקן מלך בחתימות שמונה עשרה ברכות כלם אלא בארבע ברכות בלבד. והן שלש ראשונות אלו וברכת השיבה שופטינו. והטעם מפני שחתימות שלש ברכות ראשונות אלו רומזות לאבות כי חתימת ברכה ראשונה היא מגן אברהם וחתימת ברכה שנייה מחיה מתים כנגד יצחק, על שם שלקח אביו בידו הסכין לשוחטו במצות הבורא והי' חשוב כמת ואח"כ לא הניחו הבורא לשוחטו והרי כאלו החיה אותו. וחתימת ברכה שלישית הא-ל הקדוש כנגד יעקב ע"ש שהיתה מטתו שלימה וקדושה שלא יצא ממנו זרע פסול. וחתימת מלך אוהב צדקה ומשפט רומזת לדוד המלך היושב על המשפט ולפיכך תקנו בסוף ארבעתן מלכות בעבור השיבות שהן רומזות לאבות ולדוד והוא ע"ש מה שנאמר לדוד (ש"ב ז, ט) ועשיתי לך שם גדול כשם הגדולים אשר בארץ, כנ"ל. ואח"כ מצאתי שפירש הריב"א נר"ו כי מפני ששלש ראשונות הם כנגד ג' אבות ונאמר בהם אלהות אמר כנגדם שלש מלכויות, ומלך אוהב צדקה ומשפט כנגד מה שכתוב א-להי דוד אביך וכן כתוב (תה' קמה, א) ארוממך א-להי המלך ואברכה שמך לעולם ועד. ואמר (שם קמו, י) ימלוך ה' לעולם א-להיך ציון וגו':

*Translation: You find that our Sages included the word Melech at the end of only four Brachos of Shemona Esrei. They are the first three Brachos and the Bracha of Hasheiva Shofteinu. The reason is that the first three Brachos correspond to the three Avos, forefathers; the first is Magen Avrohom, the second is Michaya Meisim linked to Yitzchok because his father took a knife in his hand ready to slaughter him after being commanded to do so by G-d, and was considered as if he had died but then G-d did not allow Avrohom to kill Yitzchok which was like G-d bringing Yitzchok back to life. The third Bracha, Ha'Kail Ha'Kodosh, corresponds to Yaakov because his bed was untarnished and holy in that he did not give birth to anyone who did not act inappropriately. The ending of Melech Oheiv Tzedaka Oo'Mishpat is linked to Dovid Ha'Melech who sat as judge. For those reasons, the word "Melech" appears in those Brachos to emphasize the importance of those Brachos in that they remind us of the Avos and Dovid Ha'Melech and it is based on what was written about Dovid Ha'Melech (Shmuel 2, 7, 9) And I was with you wherever you went, and have cut off all your enemies from your sight, and have made you a great name, like the names of the great men who are in the earth. Later I found that the Riva explained that the first three Brachos correspond to the Avos to whom G-d revealed His hegemony so in the Brachos dedicated to them, we mention the word Melech and the Bracha of Melech Oheiv Tzedaka Oo'Mishpat is a reference to Dovid Ha'Melech about whom it was said (Tehillim 145, 1) I will extol you, my God, O king; and I will bless Your name for ever and ever and Dovid Ha'Melech wrote: (Tehillim 146, 10): The Lord shall reign for ever, your G-d, who resides in Zion, for all generations. Hallelujah!*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

אבודרהם Referred To By The Four ברכות:

מלך עוזר ומושיע ומגן. ברוך אתה ה', מגן אברהם.  
מלך ממית ומחיה ומצמיה ישועה. ונאמן אתה להחיות מתים. ברוך אתה ה', מחיה המתים.  
כי א-ל מלך גדול וקדוש אתה. ברוך אתה ה', הא-ל הקדוש  
ברוך אתה ה', מלך אוהב צדקה ומשפט

יוסף אומין חלק א' דיני ראש חודש סימן תרפה-ביעלה ויבוא כשאומרין אותו בברכת  
המזון יש שאין אומרין כי א-ל מלך חנון, רק כי א-ל חנון, וכן נהגתי מאז נראה אלי כך  
בחלום.

*Translation: When we recite Ya'Aleh V'Yavo in Birkas Ha'Mazone there are those who say that you should omit the word Melech in the line Ki Kail Melech Chanun and only say Ki Kail Chanun and that is how I conduct myself since I received such a message in a dream.*

יוסף אומין חלק א' - הערות דיני ראש חודש סימן תרפה הערה 19-כדעת הראב"ד שהובא  
באבודרהם הל' ברכת המזון עמ' שכג. וטעמו כדי לא להזכיר מלכות שמים בברכה של  
מלכות דוד, שלא יראה כמשווה מלכותם. הרמ"א סי' קפח סע' ג כתב שאין נוהגים כן,  
ועיי"ש בט"ז, מ"א וא"ר לדחות את החשש הנ"ל.

*Translation: This practice follows the opinion of the Ravad that is mentioned in the Avudrohomb Hilchos Birkas Hamazone p. 323. His is reason is that we should not mention G-d's hegemony in the Bracha whose theme is King David's hegemony so it does not appear that we are placing those two hegemonies on an equal level. The Ramah holds (OH 188, 3) that we do not follow that opinion-see also the opinion of the Taz and Magen Avrohom who deflect the concern.*

שולחן ערוך אורח חיים הלכות בציעת הפת, סעודה, וברכת המזון סימן קפח' סעיף ג'-  
צריך להזכיר בברכה שלישית מלכות בית דוד, ואין להזכיר בה שום מלכות אחר; והאומר:  
ומלכותך ומלכות בית דוד משיחך, טועה, שאין להשוות מלכותא דארעא עם מלכותא  
דשמיא; וכן אין לומר בה אבינו מלכנו. הגה: וי"א דאף כשאומר יעלה ויבא, לא יסיים מלך  
חנון ורחום, אלא ידלג מלת מלך (אבודרהם), וסברא נכונה היא אבל לא ראיתי נוהגין כן.

*Translation: It is necessary to refer to the Davidic monarchy in the third Bracha of Birkat Hamazone and you should not refer to any other monarchy in that Bracha (even G-d's hegemony). He who says Oo'Malchuscha V'Malchus Beis Dovid Moschiecha is in error. It is improper to refer to G-d's hegemony in a manner that makes it appears that G-d's hegemony is on the level of a human monarch. Also it is inappropriate to say: Aveinu Malcheinu in that Bracha. RAMAH: Some opine that we should act accordingly in Yaaleh V'Yavo in that you should not say: Melech Chanun V'Rachum but should omit the word Melech (Avudrohomb). That practice has a sound basis but I do not find that anyone follows that practice.*

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

מגן אברהם סימן קפח ס"ק ב-לא ראיתי נוהגין. גם התוס' כתבו דיש נוהגים לומר מלכות בבונה ירושלים ע"ש, ומכ"ש ביעלה ויבוא דמילת' בפ"ע היא לכן אין למחות ביד הנוהגין כן וגם בלבוש השמיט הג"ה זו:

*Translation: Tosafos admitted that some add G-d's hegemony to the Bracha of Bonejh Yerushalayim in Birkat Hamazone but clearly when it comes to the wording of Ya'Aleh V'Yavo, Ya'Aleh V'Yavo should be viewed as an independent prayer so we should not discourage those who include the word Melech and you should know that the Levush omitted the Ramah's comments to this section.*

משנה ברורה סימן קפח ס"ק ו-אבל לא ראיתי וכו' - [ג] והאחרונים כתבו טעם לזה כיון דענין בפ"ע לגמרי הוא לא קפדינן בזה ואומרים אותה כמו שהיא מסודרת בתפלת י"ח לכן אין למחות ביד הנוהגין כן:

*Translation: The later commentators wrote that the reason not to be concerned with the word Melech in Ya'Aleh V'Yavo is that it is an independent prayer and we say as it is presented in Shemona Esrei. Therefore we should not discourage those who include the word Melech in Ya'Aleh V'Yavo.*

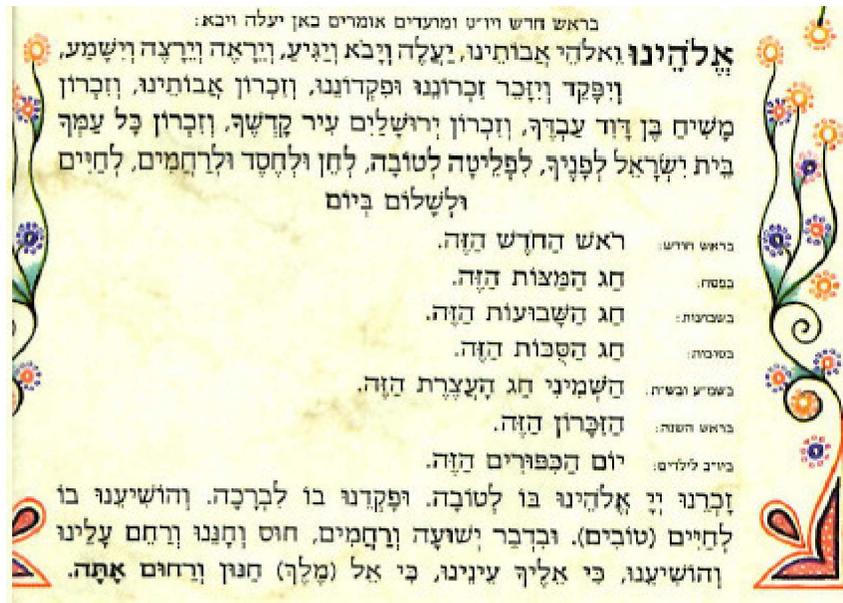
רחם, ה' א-להינו, על ישראל עמך, ועל ירושלים עירך, ועל ציון משכן כבודך, ועל מלכות בית דוד משיחך, ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו. א-להינו, אבינו, רענו, זוננו, פרנסנו, וכלכלנו, והרויחנו, והרוח לנו ה' א-להינו מהרה מכל צרותינו, ונא אל תצריכנו, ה' א-להינו, לא לידי מתנת בשר ודם, ולא לידי הלואתם, כי אם לידך המלאה, הפתוחה, הקדושה והרחבה, שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד.

ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם, הא-ל, אבינו, מלכנו, אדירנו, בוראנו, גואלנו, יוצרנו, קדושנו קדוש יעקב, רוענו רועה ישראל, המלך הטוב והמטיב לכל, שבכל יום ויום הוא המטיב, הוא מטיב, הוא ייטיב לנו. הוא גמלנו, הוא גומלנו, הוא יגמלנו לעד, לחן ולחסד ולרחמים ולרוח הצלה והצלחה, ברכה וישועה, נחמה, פרנסה וכלכלה, ורחמים וחיים ושלוה וכל טוב, ומכל טוב לעולם אל יחסרנו.

# שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

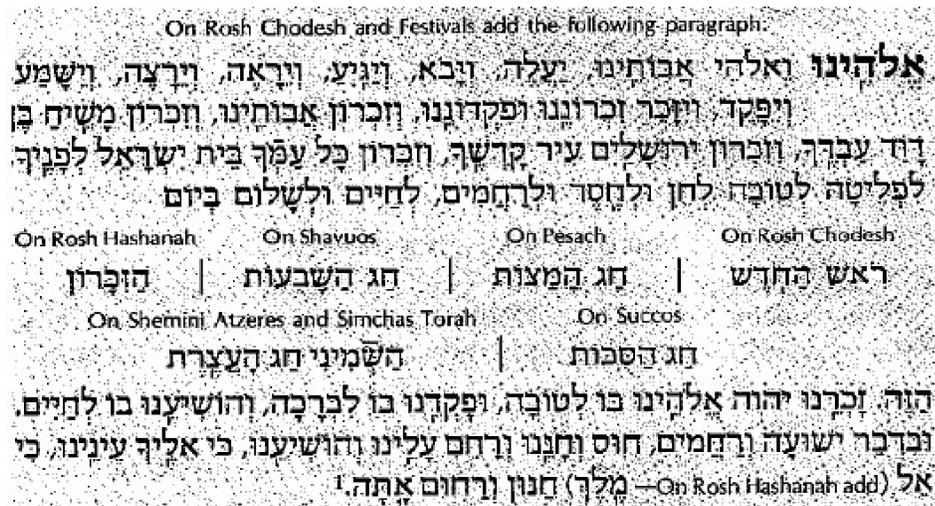
## Supplement 3 To Lesson 28-Praying For The Sick

### Sample Wedding Bencher



Artscroll

יעלה ויבוא בברכת המזון



On Rosh Chodesh and Chol HaMoed add the following paragraph:  
 (During the chazzan's repetition, the congregation responds אמן as indicated).

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר וזכרונו ופקדונו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום	on Succos	on Pesach	on Rosh Chodesh
חג הסוכות	חג המצות	ראש חודש	
הזה וזכרונו יהוה אלהינו בו לטובה (אמן - Cong.) ופקדנו בו לברכה (אמן - Cong.) והושיענו בו לחיים (אמן - Cong.) וכדבר ישועה ורחמים חוט וחטו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אלהיך			

[If forgotten, repeat Shemonch-Esrei. See Laws §89.]

רבינו יונה על הרי"ף מסכת ברכות דף לו עמוד א-ואידי דאמר מלכות בית דוד לאו אורח ארעא דלא לימא מלכות שמים. כלומר מן הדין לא היה צריך להזכיר מלכות בהטוב והמטיב מפני ברכה של בונה ירושלים אלא כיון שהזכיר בבונה ירושלים מלכותא דארעא צריך להזכיר כנגדו מלכות שמים ובברכת בונה ירושלים אין להזכירו שאם היה מזכירו ביחד היה נראה שמדמה מלכותא דארעא למלכותא דשמיא וכיון שיש לו להזכירו אינו יכול להזכירו באותה ברכה עצמה ואומר אותו בהטוב והמטיב ונמצינו למדים שהאומרים בבונה ירושלים ומלכותך ומלכות בית דוד טועים הם שאין להם להשוות ביחד מלכותא דארעא ומלכותא דשמיא שאם היה מותר לומר מלכותך בבונה ירושלים לא היו צריכין לומר שיאמר אותה בברכה אחרת לתשלומין אלא ודאי מתוך כך התקינו לאומרה בהטוב והמטיב מפני שאין לו לאומרה בבונה ירושלים כדי שלא לשתף מלכות שמים עם מלכות בית דוד כדכתיבנא:

חידושי הרשב"א מסכת ברכות דף מט עמוד א-ואידי דאמר מלכות בית דוד לאו אורח ארעא דלא אמר מלכות שמים, פי' ובדידיה לא אפשר לאדכורי מלכות שמים משום דהויא סמוכה לחברתה, וכל שסמוכה אינה פותחת ואינו מזכיר בה מלכות, ומכאן שאין אומרים ומלכותך ומלכות בית דוד משיחך אלא הקם מלכות בית דוד, וכן נמי משמע דמאן דאמר בה אבינו מלכנו רענו טעות הוה בידו דאבינו מלכנו חשיב נמי מלכות, שהרי חד מהני דמדכרינן בהטוב והמטיב הוי האל אבינו מלכנו וחשבינן ליה כהזכרת מלכות, ומ"מ יש להסתפק בזה הרבה שהרי באתה גבור אומרים מי דומה לך מלך ממית ומחיה, ובקדושת השם חותמין בימים שבין ראש השנה ויום הכפורים המלך הקדוש, ובברכת השיבה שופטינו המלך המשפט, ובשאר הימים מלך אוהב צדקה ומשפט, ובברכת סליחה מחול לנו מלכנו, ובברכת רפואה מלך רופא, ובאהבת עולם אבינו מלכנו בעבור אבותינו שבטחו בך, ובאמת

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

ויציב מלכנו מלך אבותינו, וכן באמת ואמונה וכן רבים בברכות סמוכות, והדבר צריך תלמוד.

ספר כלבו סימן כה-ואמרו ז"ל כל שלא אמר מלכות בית דוד בבונה ירושלים לא יצא ידי חובתו, ולפיכך צריך להזכיר מלכות שמים בהטוב והמטיב כנגד מלכות בית דוד שבבונה ירושלים, משום דלאו אורח ארעא שלא יזכור מלכות שמים כיון שהזכיר מלכות בית דוד, ובברכת בונה ירושלים עצמה לא רצו להזכירה שלא לשתף מלכות שמים למלכות בית דוד, אי נמי שלא לשנות מטבע הברכות, לפי שהן סמוכות כמו שכתבנו, והראב"ד ז"ל כתב דמהא שמעינן שאין בברכת בונה ירושלים מלכות שמים ואלו שאומרים ומלכותך ומלכות בית דוד טועים הם שאין בה אלא מלכות בית דוד בלבד, והדין נותן שאם היה צריך להזכיר מלכות שמים בבונה ירושלים למה הצריכו להשלים אותו בהטוב והמטיב שכתבנו, ומלכות שני של הטוב והמטיב משום ברכת הארץ צריכה מלכות, ולא היתה צריכה מלכות לפי שהיא סמוכה לחברתה, אבל לפי שצריך להזכיר מלכות של בונה ירושלים כמו שכתבנו יזכיר גם כן מלכות של ברכת הארץ

ספר הפרדס (נביו) שער תקון הברכות-התם אמרינן אמר רבה בר בר חנא א"ר יוחנן הטוב והמטיב צריכה מלכות, מאי קמ"ל כל ברכה שאין בה מלכות לא שמה ברכה, והא אמרה חדא זמנא, כלומר כבר אמרה ר' יוחנן לעיל. ופריק א"ר (זירא) [פפא] לומר שצריכה שלש מלכויות, חדא דידיה, דהיינו אדירנו גואלנו מלכנו, וחדא משום בונה ירושלים, דאידי דאמר מלכות בית דוד בבונה ירושלים לאו אורח ארעא דלא אמר מלכות שמים. פירוש כיון שאמר מלכות הדיוט בבונה ירושלים אינו בדין שלא יזכיר לאחר מכאן מלכות שמים. אבל בבונה ירושלים אין צריך לומר מלכות שמים, דכיון שהזכיר בה מלכות בית דוד אינו דין לצרף מלכות הדיוט עם מלכות שמים. הילכך אותן שאומרים ומלכותך ומלכות בית דוד משיחך הקם, אינו אלא טועה, דאין לו לצרפם. כ"כ הרב ר' יונה ז"ל בברכה של הטוב והמטיב. וכן ראיתי לרשב"א ז"ל בפרק שלשה שאכלו. וכן כתב הרב ר' אברהם בר' דוד ז"ל וזה לשונו, שמעינן דלא אמרינן הקם מלכותך ומלכות בית דוד משיחך, אלא הקם מלכות בית דוד משיחך, עד כאן. וכן דעת הרמב"ן ז"ל שכתב ומי שאומר מלכותך ומלכות בית דוד משיחך טועה ומשתבש ע"כ: וכן ראיתי לרשב"א ז"ל בתשובה. ותמיהני על הרב ר' יום טוב אל שבילי ז"ל שכתב, שנוסח הברכה הוא והקם מלכותך עלינו ומלכות בית דוד משיחך מהרה תחזירנה למקומה. כי אינה קבלת מלכות שמים אלא תפלה שיקים מלכותו עלינו כבתחלה עם מלכות בית דוד.

הערות הגר"ש אלישיב מסכת ברכות דף מט עמוד א-אמנם במטה אפרים מביא שבר"ה יש להזכיר "מלך" ביעו"י שבברהמ"ז, וע"ש במ"ב שכתב בטעם דבריו אלו שסבר שאין אנו חוששין להזכרת מלכות שמים בברכה זו, ואף בכל השנה יכול להזכיר מלך ביעו"י של ברהמ"ז.

---

---

## שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

---

---

שו"ת הר צבי אורח חיים א סימן צה-ע"ד הזכרת מלך בר"ה ביעלה ויבא שבברכת המזון. על מה שכתב כת"ר על דברי הגאון שער אפרים שבליל ר"ה, ביעלה ויבא שבברכת המזון, יסיים כי ק - ל מלך אף שאין אומרינן כן בשאר הימים. וכתב כת"ר ע"ז, אחרי שהטעם שאין אומרינן מלך בברכת המזון הוא משום כבודו של הקדוש ברוך הוא, אין אומרים אף בר"ה, ע"כ.

אני תמה על כת"ר שחפץ לדחות דברי הגאון בעל בית אפרים בדברים פשוטים שלא יתכן שהיו בהעלם מעיניו המהורים, ובפרט בעידנא דעסיק ביה. ובאמת דברי הגאון מטה אפרים מיוסדים על אדני פז, מלבד דגם עיקר סברא זו דאין להזכיר מלכות בבונה ירושלים - משום דלאו אורח ארעא להשוות כבוד שמים למלכות בשר ודם - לאו דכו"ע היא, דהרבה ראשונים חולקים על זה, דכ"מ מהתוס' והרשב"א (ברכות דף מט ע"א) וכן בשיטה מקובצת שם, דהם ס"ל דאין להזכיר מלכות רק מטעם דהוי ברכה הסמוכה. והנה, ביעלה ויבא שהביא הרמ"א בשם אבודרהם שאין להזכיר מלך בברכת המזון, כבר העיר הרמ"א בעצמו שלא נהגו כן, וכן הסכימו המג"א והט"ז דיעלה ויבא הוא ענין בפני עצמו ויכול לומר מלך, והלבוש השמיט הגהת רמ"א זו. וכתב בספר אלי' רבה נראה משום דהניח להם מנהגם של ישראל תורה ודלא כמו שראיתי עתה מקצת אנשים שמשנים מנהגינו. וז"ל ספר מגן גבורים להגאונים מפרשי הים: ומנהג ישראל תורה היא דיש לומר מלך ביעלה ויבא ואין לשנות המנהג. וכן בשו"ע הרב ז"ל כתב, דטעמא דלא נהגו כהאבודרהם, כי לא חששו מלהזכיר מלכות שמים אצל מלכות דוד אלא בסמוך לה, אבל יעלה ויבא הוא ענין בפני עצמו ואינו מענין זה. הרי כמעט כל גדולי הפוסקים אשר בית ישראל נשען עליהם, החליטו גם בכל השנה להזכיר מלך ביעלה ויבא וכתבו שאין לשנות, ורק בכל השנה אף דצריך להזכיר לא הקפידו על זה. משא"כ בראש השנה שמצות היום להזכירו בתואר מלך ובענין שאמר הקדוש ברוך הוא אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם - לכן שפיר הזהיר בספר מטה אפרים להזכיר מלך ביעלה ויבא אחרי שנתבאר מכל גדולי הפוסקים הלכה למעשה דאין בזה משום לאו אורח ארעא ח"ו. לכן אדרבה מחויב להזכיר מלך, וכ"כ הגריעב"ץ ז"ל. ביוגרפיה - שער אפרים

R. Ephraim b"r Jacob haCohen was born in Vilna in 1616, and was the disciple of R. Moses Lima, author of the Helkat Mehokeik, on the Shulhan Aruch, Even haEzer, and was a colleague of R. Shabbtai Cohen, author of the Shach. At the age of twenty he was appointed a judge in his city, and afterwards served as rabbi of various communities, his last position in Obin, Hungry (Obuda, today: Budapest), where he established an advanced rabbinic seminary (yeshiva). One of his disciples was his daughter's son, R. Zvi Ashkenazi, the Haham Zvi. In 1676 he was invited by the Ashkenazic community in Jerusalem to serve as its rabbi (following his grandfather R. Ephraim haCohen who had earlier served as its rabbi). Unfortunately, he died during a plague in 1678 while preparing to immigrate to the Holy Land. His son Judah immigrated to Jerusalem, and from his father's many responsa found in manuscripts he selected and edited 150 responsa on the four sections of the Shulhan Aruch preparing them in the volume entitled Sha'ar Ephraim which was first published in Salzburg, 1688 - 1689. The Jerusalem, 1981 edition has been included here.